

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Seidelin,

Mindetale v. Glaser
& Co. Reberns Jorde-
fard. ¹²⁶ 1832.

Bindetale

ved

Statsraad, Ridder

Johan Christian Rybergs Jordefærd

den 26 Januar 1832

holden

i Dreslette Kirke

af

V. P. Seidelin,
Stedets Præst.

Trykt hos S. Zempel i Odense.

Nærværende Tale udgives ikke for dens egen, men for den Af-
dødes mange Venners Skyld. Den mulige Indtægt tilfalder Be-
spisnings-Anstalten for Trængende i Odense,

S.

Hæderlige Forsamling af sørgende Venner!

Saa veemodig bevæget, saa dybt rystet i mit Hjertes Underste stod jeg her ingensinde som ved denne Kiste, der indeslutter det Forkrænkkelige af den ædle **Johan Christian Ryberg**. Behøver jeg vel at nævne mere end Navnet, for at retfærdiggjøre denne Følelse? Er der vel en eneste Skjønsm i denne talrige Kreds, som jo ikke deler den med mig? Hvo modtog Budskabet, det uventede Budskab om denne Hædersmands pludselige Bortgang fra os, og følte sig ikke smertelig greben ind i Sjelen ved Tanken om Skilsmisken fra den eiegode, den fromme, den venesalige Ryberg! Det er ei blot i vor snævre Kreds, men selv i Rigets fjerneste Egne, blandt Høie og Lave, fra Kongehuset til Bondehytten, overalt hvor

dette Sorgens Budskab lyder: „den gode Kyberg er ei meer“, at mange trofaste Vennehjertes vilde bløde, mange Agtelses og Kjerligheds Taarer rinde ved Erindringen om den herlige Fuldenkte, ved Mindet om de med ham samlevede Dage — — — O dyrebare Minde! aldrig, aldrig skal du udslettes af min Sjel — — — bevare dig vil jeg i mit Jnderste indtil Hjertets sidste Slag; thi retteligen siger Salomo, Ordsprog 10. 7.

En Retfærdigs Jhukommelse er til Velsignelse.

Knytte vi vore Betragtninger i nærværende Andagts Stund til disse den vise Konges Ord, og anvende vi dem til Opvækkelse og Trøst under vort smertelige Tab!

„En Retfærdigs Jhukommelse — siger Salomo — er til Velsignelse.“ Synes det endog i første Dieblif at være en Binding for vore af Skilsmisser dybt saarede Hjerter, om vi ganske kunde udslutte Billedet af de fromme henfarne Venner i vor Sjel, det er dog visselig ikke saa, og intet elskende æmftøende Hjerter vilde heller ønske at kunne bortbytte den daglige Erindring af sine kjære Fuldenkte med en letfindig Forglemmelse. — — Med hvilken sød Bæmod fylder det ikke Sjelen, i Tanken ligesom paa ny at gennemleve de suunde Dage, der eengang gjorde os saa lykkelige i vore Elskedes Kreds!

Hvilken hellig Begeistring for alt Edelt og Godt gjennemtrænger ikke vort Jnderste ved Mindet om de Fromme, der her strede den gode Strid, og nu have fuldendet deres Løb! Hvilken himmelsk Længsel efter det Fuldkomnere og Bedre hisset stiger ikke frem af Hjertets Dnybder ved Erindringen om de Forklarede, der ere gaaede os iforveien, at ogsaa vi maatte komme, hvor de nu ere! Ja Salomo har visseelig Ret. En Retfærdigs Jhukommelse er til Velsignelse. Men ogsaa kun en Retfærdigs! Vel veed jeg, at Benævnelsen „Retfærdig“ i Ordets strengeste Forstand ei tilkommer nogen Dødelig, thi svage og skrøbelige ere vi alle uden Undtagelse; men betegne vi, i Overeensstemmelse med den hellige Skrift, ved dette Udtryk den i Gjærninger og Ord redelige og trofaste, den af Hjertet gode og ædelsindede, den i Sandhed fromme og gudsfrygtige, der her levede i Jesu Christi Guds Søns Tro — om hvem turde vi da vel med mere Føie bruge dette Udtryk, end om vor ædle Hedengangne? Redelig og trofast i Gjærning som i Ord — hvo var det vel i høiere Grad, end han, som nu hviler her i denne Kiste? Med hvilken hæderlig Glæds omstraaledes ikke hans Navn gennem en Række af Aar! Med hvilken Agtelse og Tillid nævnedes ikke Huset „Ryberg“ selv i de fjerneste Lande! Det var ikke blot de betydelige Rigdomme, de store Foretagender, de udbredte For-

bindelser, der grundlagde og befæstede Navnets Anseelse fjern og nær; men meget mere den strænge Retsskaffenhed, der ingensinde lod sig friste til lave Konstgreb, den trofaste Ordholdenhed, der ingensinde lod sig bevæge til at svige et given Løfte, var det, der vakte og nærede en saa almindelig fast ubegrændset Ziltroe. Saa formaae vel Lykkens Ustabighed og Tidens urolige Bevægelser at adsprede og borthvirvle de forgjængelige Rigdomme, men ei at kaste en Skygge paa den Retssind og Trofasthed, der i bedre Dage havde begrundet Husets Hæder; og som dets ædle Formand under alle Lykkens Afverlinger og Skjæbnens tunge Slag bevarede sine redelige Grundsatninger, saa bevarede han ogsaa alle Godes og Rettskafnes Agtelse indtil sin sidste Stund; thi med saa megen Sandhed som han kunne visfelig ifkuns Saa give sig selv det Vidnesbyrd med Apostelen: „Jeg øver mig i altid at have en uskadt Samvittighed baade for Gud og Menneskene.“

Og som hans over al Egennytte ophøiede, redelige Tænke- og Handlemaade til enhver Tid sikrede ham uskromtet Agtelse blandt alle Klasser og Stænder, saa vandt hans ædle, eie gode Hjerte ham i hoi Grad Alles Kjærlighed og Hengivenhed. Saa — det tør jeg sige, uden at mistænkes for hykkelsk Lovtale — have i deres Liv været saa almeenelskede og yndede af Høie og Lave, af Gamle og Unge, men

Faa have ogsaa fortjent det i den Grad, som vores fjerligsindede, blide, elskelige Kyberg. Det vil her kuns sige lidet, og anføres blot for at fuldstændiggjøre Omridset af hans herlige Billede, hvad vi Alle i de selskabelige Forhold saa ofte have seet og erfaret, hvorledes hans godmodige, venlige, livsglade Afsyn oplivede ethvert Samfund, hvorledes hans milde villige Gæstfrihed stedse saa gjerne udbredte Glæden trindt omkring sig. Men — hvo der har kjendt Manden nærmere i Livets større og betydeligere Forhold, vil visseligen sande med mig, at en renere, ædlere, og bedre Sjæl ei lettelig kan boe i et jordiskt Legeme. Det var som om han havde tilegnet sig Apostelen Pauli Formaning til Philippenserne (i Brevets 4, 8.) til stadig Leveregel: „Alt hvad der er reent, hvad der er elskeligt, hvad der er roesværdigt, enhver Dyd og enhver Hæder: derpaa giver Agt!“ Hvilken levende, oprigtig Sands yttrede sig hos ham ved alle Leiligheder for det sande Gode og Ædle! Hvilken inderlig fjerlig Medfølelse for den Lidendes Nød! Hvilket ærligt trofast Bennesind! Hvilken blid, elskelig Omhed i alle de huuslige Forhold! Snart i en Række af 23 Aar har jeg nærved agt paagivet Manden i disse Livets forskjellige Stillinger, og Faa kunne derfor i saa Henseende aflægge et troværdigere Vidnesbyrd end jeg.

End staaer mig i saa frisk og levende Minde fra

tidligere Dage de mange Beviser paa ædel Opoffrelse og Gavnildhed hver Gang hans Opmærksomhed henleedes paa et stort, almeennyttigt Foretagende. Var Talen om Ungdommens Oplysning, den vordende Slægts Forædling, eller om Gudshusenes Forherligelse, eller hvilkensomhelst gavnlig Indretnings og Forbedrings Forættelse, der kunde befordre hans Undergivnes, selv Fremmedes, Held og Lykke, hvor villig og kraftig rakte han ikke Haanden, hvor lettede han ikke Arbeidet for dem, som med ham stræbte til samme Maal! End bære vore Skoler og Kirker, Herresædet, paa hvilket han ubaandede sit sidste Suk, disse Gudsers ualmindelige Velstand, de Hæderstegn, hvormed Landsfaderen anerkjendte hans Opoffrelser og Fortjenester — høie og lydelige Vidnesbyrd om den uegennyttige, herlige Aand, der besjelede Mennekevennen Nyberg, og ligesom var gaaet i Arv fra Faderen til Sønnen.

Men — hævede sig dette ædle Hjerte, der af! nu ligger brusten i denne Kiste, saa høit for alt Stort og Godt og Almeennyttigt; sandelig ei mindre varmt, slog det for lidende Brodres Nød, for trofast Ven- skab, for Ægtefjerlighed.

Hvo tæller alle de Taarer, denne Velbædiges Haand afstørrede af Ulykkeliges Dine, alle de Offere i det Store og Smaa, han giennem sit hele Liv saa usfor- træden bragte paa Armodens Altare?

Hvo som ned den Lykke, at staae i nærmere Ven-
 skabs Forbindelse med den salige Hensarne — og
 hans store Hjerte havde Rum for mange Venner —
 mindes ikke flere umiskjendelige Prover paa et ægte
 trofast Vennesind, der ei gjølede med Ord, men
 handlede i Gjerningen? Derfor bleve ogsaa alle de,
 der kjendte hans sjeldne Værd som Ven, ham ufor-
 andret inderlig hengivne gjennem alle Lykkens Afvæ-
 linger indtil hans Livs sidste Dieblikke; derfor beklæ-
 ge i denne Stund — og længe vil Klagen lyde —
 faa mange oprigtige rebelige Venner bitterligen den
 Høitlstedes Savn. Hvad i det mindste jeg person-
 lig i denne Henseende tabte ved hans Vortgang, det
 venter jeg aldrig, aldrig mere erstattet herneben —
 — — Og nu vor forklarede Ven mellem sine nær-
 meste Egne, i sin høitlstedelige huuslige Kreds — —
 Jeg vover ei at udmale dette skønne Billede, thi
 jeg føler det for vel, at hvert Forsøg vilde worde
 mat og mislykkes. Behøver jeg det heller? Har
 ikke Enhver iblandt os, der havde Afgang i dette
 Fredens og Kjerlighedens Hjem, opfattet uudslettelige
 Træk af samme i sit Jnderste, dem Sproget ei for-
 maaer at udtale? Ere ikke de dybe, længselsfulde,
 men stille, Gudhengivne Sukke, der fremtrænge sig
 af hans fromme Ægtefælles Barm — denne hulde,
 herlige Dvinde, Himmelenes bedste Betsignelse til
 ham blandt alle de jordiske Goder, der saa trofast i

43 Aar belede med ham Livets Glæder og Sorger — de meest veltalende Beviser for — hvad skal jeg kalde den? — den jordiske Salighed, som dette kjerlige Ægtepar her nåde i deres lange lykkelige Forbindelse? Ere ikke de hede Lærere, der væde alle deres Dine, som stode i personlige Tjenesteforhold til den Fuldbendte, ligesaa mange hæderlige Vidnesbyrd om den inderlige Hjertens Godhed, der ikke mindre udmærkede Huusfaderen end Ægtemanden?

Jeg maatte maastee i Fremstillingen blive trættende, om jeg udbredte mig vidtløftigere — dog Anledningen er saa rig — over alle de enkelte Livs Forhold, i hvilke hans kjerlige, iegode Hjerter saa umiskjendeligen fremlyste. Ikkuns Et tillade man mig endnu i denne Forbindelse at tilføie!

Hvad vi her have anpriist under Navn af det gode Hjertes Frugter i Livet, det var hos vor ædle Hensøvede ingen blot Temperaments Sag; thi, ene som saadanne, vilde de jo kuns have havt en ringere underordnet Fortjeneste; meget mere vare de dybt grundede i ægte Fromhed og Guds frygt, den rene Kilde for alt det sande Store og Gode i Livet, thi hvo som bliver i Kjerlighed, han bliver i Gud og Gud i ham. Og i Gud blev visfelig vor fromme Afsøede indtil sit Livs sidste salige Ende. Ogsaa i dette Stykke hvilede Faderens Aand over

ham, og det ædle Sædeforn, en gudfrygtig Lærer *) nedlagde hos Ynglingen, bragte Manden fuldmodne Frugter. Derfra hiin samvittighedsfulde Rettskaffenhed gjennem hans hele Liv; derfra den dybe Erbødighed for Guds Ord, der hørte til hans daglige Læsning, derfra den stadige Kjerlighed til Guds Huus, hvor han saa ofte søgte Opmuntring og mildtqvægende Trøst for Sindet; derfra den ægte glade Nydelse af Livet i de lykkelige Dage, thi han erkjendte det, som ikkuns saa af Lykkens Yndlinger føle, at al god og fuldkommen Gave kommer herovenfra; derfra den stille Fred i Hjertet under saa mangen tung og trykkende Livsprøve, thi den faste Tro levede i hans Jnderste, at Menneskenes Skjebner herved staae i en høiere Haand; derfra endelig den Rolighed og Frimodighed, hvormed han i en silbigere Alder saae Døden under Dine, thi han vidste det, som Christen, at histoppe er godt at være. „Jeg frygter ikke Døden“ — saa talede han til mig i mangt fortroligt Dieblif — „men ikkuns de med Døden forbundne Rædsler.“ Af denne Angest og Kamp friede Gud den Fromme. — — Endnu stod jeg ved intet Dødsleie saa blidt, saa roligt, saa smertefrit. Sødt slumrede den Guldendte over i Evigheden, og

---

*) Nuværende Etatsraad, Justitiarius Schydg i Bergen, Ridder af Nordstjernen.

ved en sjelden mild Overgang hævdede sig den frie uforkrænkede Aand til Lysets Boliger hisset. — — —

Et Liv, Christne! saa rigt paa Erfaringer, saa retskaffent og velgjørende, saa ædelt og fromt, skulde dets stadige Jhukommelse ikke være os til Belsig-nelse? Her mindes vi jo dog saa levende om det Bedste og Fornødne af Alt, om det ene Bestandige midt i alt det Ubestandige, om hvad det egentlig er, der giver Livet Værd og Betydning for os.

Blænder Jordens tomme Herlighed vort Die, attraaer Sjelen alene Besiddelsen af det, der kuns blev givet os timeviis, hvor kunne vi bedre, end som her, lære at det er altsammen Forfængelighed, idel Forfængelighed, at herneben, som Wiismanden siger, kuns er Sorg og Møie og Uro og tilsidst Døden?

Bespøres Hjertet af Bekymringer, eller stædes vi her i tunge fristende Prøver, af vor forklarede Vens Liv kunne vi lære, hvad det er, der giver Mennesket Holdning i Modgangens Dage, hvad det er, der giver Hjertet stille Fred, naar Alt uden om os bevæger sig i vildt Oprør, at det ene er Samfund med Gud og en god Samvittigheds Vidnesbyrd.

Ungstes vi ved Tanken om Døden, som en Tilintetgjører af al den jordiske Livsglæde, da mindes vi den rolige Frimodighed, med hvilken vor fromme Hedengangne saae sit Legems Opløsning imøde, da

dvæle vi med vore Betragtninger ved hans sidste salige Endeligt, og bestyrkes saaledes i vor Overbeviisning om, at den ved Jesu Christi Guds Søns Tro Retfærdige har Tillid i sin Død!

Dg — jeg vender i Særdeleshed her min Tale til den Afdødes Nærmeste, til hans dybtførgende Venner — synes Livet os i mangan en Alvors Time saa tomt og glædeløst, og Hjertet bæver af veemodig Længsel ved Forestillingen om og Følelsen af den Forklarede Savn, da være Erindringen af hans svundne skyldfrie Liv, af de med ham samlevede lykkelige Dage vor bedste, vor herligste Trøst; thi den løfter Sindet og Diet histop, hvor han nu — hævet over Jordelivets Ufuldkommenheder, over alle dets Sorger og Krænkelse — nyder de fuldendte Frommes salige Løn, og det er os, som om hans venlige Stemme tilraabte os fra det Høie: „Vi sees igjen.“

Dg nu — sørgende Venner! forlade vi dette Guds Huus, for at ledsage vor fjere Afdøde til sit sidste stille Sovokammer, at hvile ved sin værdige, høifortjente Faders Side. Hvor fuldkomment opfyldtes ikke denne fromme Aldings Ønske, som vi læse over Indgangen til Graven, paa Sønnen!

D gid Enhver, som denne Grav skal gjemme,
Maa leve Gud og Dyden troe,
Dg Andres Savn, som eget Vel forfremme,
Da skal han døe i Fred og Ro!

Amen.

paa Pladen.

Her hviler Støvet

af

Menneskevennen

Johan Christian Ryberg,

Statsraad og Ridder af Dannebrog

fød 1767 den 30te April,

gift 1789 den 9de Juli,

med

Engelke Charlotte Falbe,

død 1832 den 15de Januar.

En dybtførgende Ægtefælle
fælder Veemods Taarer
paa den Ælfedes Grav.

Mange trofaste Venner
beklage bitterligen
den Æbles Savn.

En Fjønksom Efterlægt
vil længe hædre
den Retfæfnes Minde.
